

Els pressupostos autonòmics i els sous dels alts càrrecs, comparats

Fins a l'última pesseta

Gairebé dos bilions i mig de pessetes tenen enguany els governs autonòmics de les Balears, el País Valencià i el Principat. ¿Què en fan, d'aquests diners? Hem volgut saber com es reparteix el pastís entre les conselleries, quants alts càrrecs hi ha i què cobren aquests per administrar-nos.

El Govern Balear destina 53 milions de pessetes del seu pressupost d'enguany per a despeses de manteniment del Palau de Marivent, residència reial a l'estiu. La Generalitat valenciana té pressupostats 59 milions per al funcionament del Consell Escolar. La Generalitat de Catalunya dedica una partida de 232 milions per a l'Institut Català de Noves Professions. Aquestes són algunes de les curiositats que trobem si fem un repàs als pressupostos per al 1993 aprovats recentment per les tres cambres autonòmiques dels Països Catalans sota administració espanyola.

Fer comparacions entre els tres és més complicat que buscar-ne les anècdotes. En primer lloc, perquè els volums econòmics són molt diferents. Per a una població de 6 milions de persones, la Generalitat de Catalunya té un pressupost que sobrepassa el bilió i mig de pessetes. En el pol oposat, el Govern Balear no arriba als 60.000 milions per a poc més de 750.000 illencs. En un terme mitjà, els 3.750.000 habitants del País Valencià disposen de més de 800.000 milions de pessetes, segons el pressupost de la Generalitat valenciana. Aquestes xifres representen augmentos moderats respecte a l'any passat, en consonància amb la crisi econòmica que travessem: un 10'2% més el del Principat, un 8'8% més el del País Valencià i un 4'7% més, el de les Balears.

Si igualem a 100 cadascun dels totals i n'extraïem els corresponents percentatges per als diferents departaments —malgrat que els noms d'aquests o la distribució de matèries entre ells siguin diferents— podem comparar volums econòmics tan desiguals. Això és el que reflecteixen els gràfics de la pàgina següent, en els quals indiquem també les xifres absolutes totals.

Hi ha un altre element que distorsiona

la comparació entre les tres administracions: el nivell de competències assolides. Així, mentre Sanitat i Ensenyament s'enduen els percentatges més alts als pressupostos del Principat i el País Valencià, a les Balears aquests dos àmbits encara són competència de l'administració central espanyola i, per tant, no creen despeses importants al Govern Balear. Cal tenir en compte que les plantilles de la sanitat pública (metges, ATS...) i l'ensenyament públic (mestres, professors...) són, de molt, les més nombroses de totes les administracions.

SANITAT I ENSENYAMENT, MOLT PER DAMUNT

En el cas del Principat de Catalunya, la sanitat es menja una bona part del pressupost: apart d'ocupar el 33'6% de l'estructura de la Generalitat (486.534 milions per al Departament de Sanitat i Seguretat Social), se'n destinen 484.474 més al Servei Català de la Salut (com a organisme autònom) i 237.384 milions més a les Entitats Gestores de la Seguretat Social. És a dir, tots els serveis sanitaris costen més d'un bilió de pessetes al Principat. Cal tenir en compte, però, que aquestes xifres són sempre en relació al pressupost sense consolidar, que en el cas del Principat és de més de 2 bilions de pessetes. D'aquests diners, cal descomptar 752.915 milions de transferències internes entre departaments o entitats autònomes per a obtenir-ne el total consolidat (1.587.107 milions)

La Generalitat valenciana destina també més de la tercera part del seu pressupost (37%) a la Conselleria de Sanitat i Consum: en xifres reals, això vol dir 291.951 milions de pessetes. Però encara cal sumar-li una quantitat semblant (289.627 milions) per al Servei Valencià de la Salut, com a entitat autònoma de-

penent de la Generalitat, la qual cosa dona un total de més de mig bilió de pessetes per a la salut pública dels valencians (xifres també sense consolidar).

En canvi, a les Balears, la Sanitat només significa el 14'4% del pressupost del Govern (7.053 milions), i malgrat això és el departament amb més diners. El Servei Balear de la Salut només disposa de 106 milions, una quantitat ínfima que s'entén per la manca de competències autonòmiques.

També és comprensible, pel mateix motiu, que l'ensenyament estigui, a les Balears, inclòs en una conselleria que engloba també Cultura i Esports (en total, el 6'2% del pressupost: 3.046 milions de pessetes). Al Principat, hi ha departaments separats d'Ensenyament (22'8% del pressupost: 330.449 milions) i Cultura (1'6%), mentre que l'esport va al departament de Presidència.

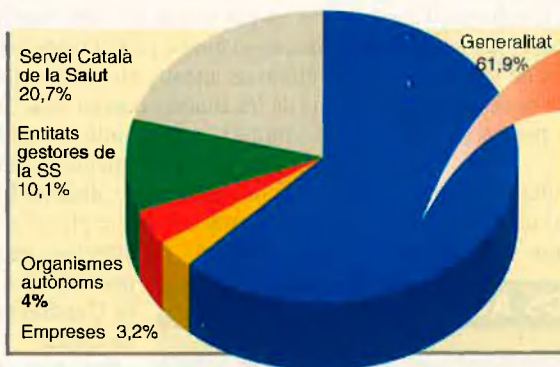
En canvi, la Generalitat valenciana (de les tres institucions, la que té menys conselleries, només deu), engloba en un sol departament Cultura, Educació i Ciència, a més de l'esport. Aquest és el segon ítem en importància del pressupost valencià: n'ocupa més d'una quarta part (28'1%: 222.251 milions).

INFRASTRUCTURES I MEDI AMBIENT

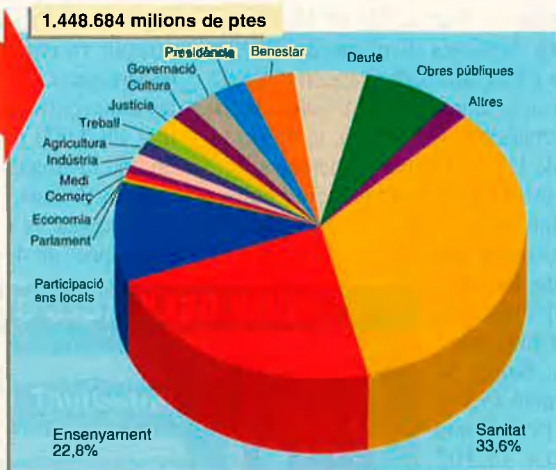
Un altre dels àmbits que s'enduen un mos gros del pastís de tots tres pressupostos és Obres Públiques, departament que sol incloure urbanisme, habitatge i transports. La feblesa de les infraestructures (carreteres, obres hidràuliques, etc.) fa que les inversions siguin importants: el 14'2% a les Balears (6.949 milions), el 10'1% al País Valencià (80.305 milions) i el 6'8% al Principat (98.251 milions).

De fet, la Generalitat de Catalunya ha creat una empresa per a fer obres públiques sota el nom de Gestió d'Infraestructures, SA, que té un pressupost de

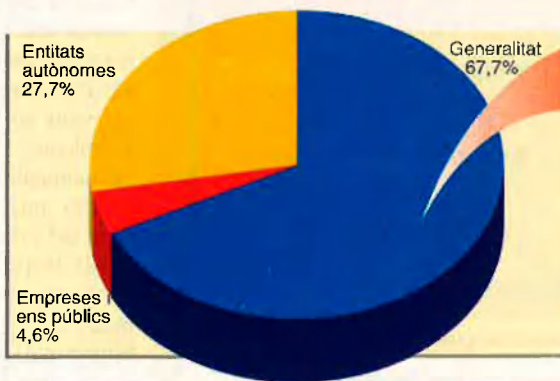
PRESSUPOSTOS DEL PRINCIPAT

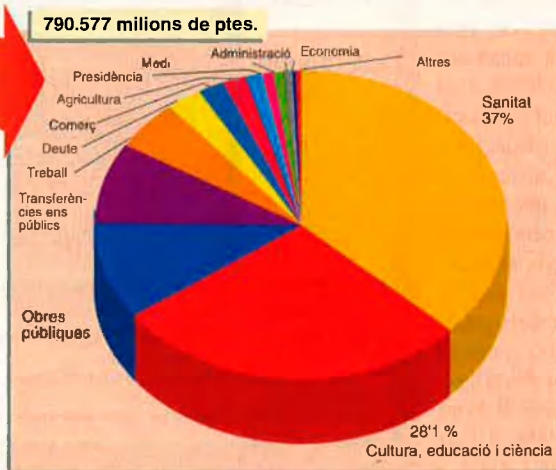
Total sense consolidar: 2.340.022 milions
 Transferències internes: 752.115 milions
TOTAL CONSOLIDAT: 1.587.107 milions

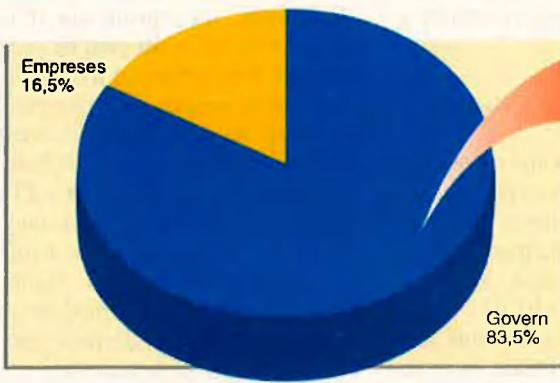
PRESSUPOSTOS DEL PAÍS VALENCIÀ

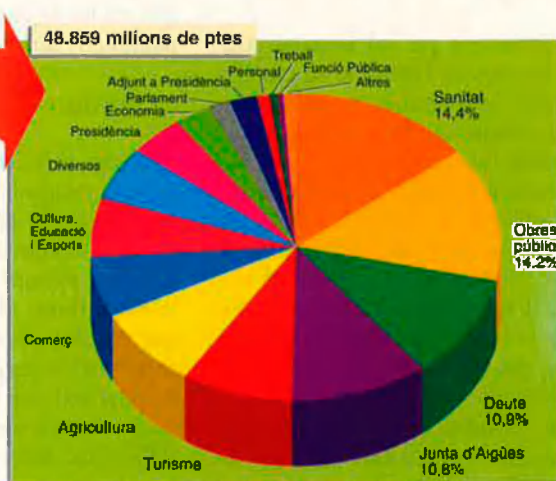
Total sense consolidar: 1.167.036 milions
 Transferències internes: 356.239 milions
TOTAL CONSOLIDAT: 810.797 milions

PRESSUPOSTOS DE LES ILLES BALEARS

Total sense consolidar: 58.464 milions

24.548 milions de pessetes. En aquest mateix sentit, les empreses públiques de transport Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya i Ferrocarrils de Muntanya de Grans Pendents disposen de 18.128 milions i 682 milions, respectivament. L'empresa homònima al sud, Ferrocarrils de la Generalitat Valenciana, té un pressupost de 11.645 milions de pessetes.

Algunes de les competències sobre obres hidràuliques o de sanejament depenen d'altres organismes, com ara la Junta de Sanejament al Principat (53.893 milions) i l'Institut Balear de Sanejament (5.913 milions) o la Junta d'Aigües (5.302 milions) a les Illes. Pel que fa a les recentment creades conselleries de Medi Ambient del Principat i del País Valencià, tenen només el 0'8% i el 0'9% dels pressupostos, respectivament. Cal tenir en compte que moltes de les competències medioambientals, com ara la majoria dels parcs naturals, encara depenen d'Agricultura (1'5% al Principat, 1'8% al País Valencià i 8'4% a les Balears). A les Illes no hi ha departament de Medi Ambient.

PRESIDÈNCIA POLÈMICA

Un departament que sol acaparar crítiques dels grups de l'oposició en tots tres parlaments autonòmics és el de Presidència, perquè agrupa àmbits inconnexos i inclou l'apartat de diversos (publicitat, protocol i relacions institucionals, per exemple) o el d'imprevistos. A les Balears és on més s'ha incrementat, ja que al 4'3% de Presidència (2.095 milions), cal sumar-li el 2'2% (1.075 milions) de la Conselleria Adjunta a la Presidència, que les altres dues administracions no tenen.

Al País Valencià, Presidència té l'1'3% del pressupost (10.209 milions) i al Principat el 2'6% (37.981 milions, dels quals 20.519 són per a la secretaria general i el

consell executiu; esports i joventut se n'enduen 15.000 milions més).

Precisament, en la discussió dels pressupostos al Parlament de Catalunya, l'oposició va criticar durament que aquest departament fos un "calaix de sastre" de les altres conselleries i que es destinessin més de 4.000 milions de pessetes a publicitat institucional.

A les Balears, el quart ítem en volum de despesa és el de Turisme, amb un pressupost de 4.380 milions de pessetes

càrrecs i els sous bruts anuals que cobren són els que es detallen en el quadre adjunt.

Com es pot veure, les tres administracions tenen volums i condicions salarials ben diferents: mentre els 27 directors generals de les Balears cobren entre set milions i mig i vora nou milions, els 85 directors generals del Principat no arriben als set milions de sou cadascun. En una situació intermèdia (sobre els set milions i mig), hi ha els 45 directors generals que treballen per a la Generalitat valenciana.

Pel que fa al nombre de consellers, la Generalitat de Catalunya és la que en té més, tretze (i tres càrrecs assimilats), per onze el Govern Balear i només nou la Generalitat valenciana. En aquest cas, els sous són més semblants.

Finalment, quant als tres presidents, és el del Principat, Jordi Pujol, qui cobra més (per damunt dels 12 milions i mig), el valencià Joan Lerma qui cobra menys (vora els 10 milions) i Gabriel

Canellas, president balear, amb un sou de 10 milions i mig de pessetes, es troba en un punt intermedi entre els dos anteriors.

Finalment, un aspecte que dona una idea prou definida del grau de complexitat a què han arribat les tres administracions autonòmiques és el nombre d'entitats o organismes autònoms i d'empreses públiques. Mentre el Govern Balear només en té 4 de les primeres i 13 de les segones, la Generalitat valenciana en té 7 i 14, i la de Catalunya, una llarga llista de 18 i 26, respectivament. Algunes d'elles tenen pressupostos modestos (entre 100 i 1.000 milions de pessetes), però d'altres ja superen els onze dígitos. Aquest és el cas de Televisió de Catalunya (26.718 milions) o de Televisió Valenciana (10.353 milions).

Joan Vila i Triadú

SOUS DELS ALTS CÀRRECS AUTONÒMICS

PRINCIPAT

P. VALENCIA

BALEARS

	Nombre	Sou anual brut	Nombre	Sou anual brut	Nombre	Sou anual brut
PRESIDENT	1	12.761.970	1	9.946.896	1	10.514.614
CONSELLER	13*	9.034.176	9	8.473.452	11	9.887.707 9.049.102
SECRETARI GENERAL	14	6.680.626	10	7.542.402	10	7.494.000
SOTS-SECRETARI	3	8.891.958	1	8.844.000	--	-----
DIRECTOR GENERAL	85**	6.680.626	45	7.542.402	27	7.500.000 8.751.000

* Hi ha tres càrrecs més amb rang de conseller: el delegat de la Generalitat a Madrid, el comissionat d'Afers Exteriors i el comissionat d'Universitats

** Inclou els delegats territorials a Barcelona, Girona, Lleida i Tarragona, més altres alts càrrecs amb rang de director general

Fonts: Generalitat de Catalunya, Generalitat Valenciana i Govern Balear

DOMÈNEC ÒRRIT

(8'9% del total). Agricultura i pesca s'enduen una xifra similar: 4.104 milions (8'4%). En general, el pressupost balear és el més equilibrat, pel fet ja comentat que no ha de destinar grans quantitats a només dos departaments.

ENTRE 6 I 12 MILIONS ANUALS

La remuneració del personal representa entre la cinquena i la tercera part del total, segons de quin pressupost es tracti: 417.849 milions al del Principat (28'8%), 306.515 milions al valencià (38'7%) i 9.964 milions al balear (20'3%). Tot i que enguany s'han congelat els sous dels funcionaris a les tres administracions, no ha estat així amb els dels alts càrrecs, especialment els que van per sota dels consellers: secretaris generals i directors generals.

En aquests moments, el nombre d'alts